

Kitabu cha Danieli - Nambari Themanini na Tatu

Vizazi vinne vya Uadventista wa Laodikia: Kufunua Machukizo Yanayozidi Kuongezeka

Jeff Pippenger
2024-02-16

Ezekieli sura ya nane inaweka wazi machukizo manne yanayoongezeka ambayo yanawakilisha vizazi vinne vya Uadventista wa Laodikia. Uasi wa 1863 ulizalisha nakala bandia ya vibao viwili vya Habakuki, kama vile Haruni alivyotengeneza sanamu bandia ya wivu, ndama wake wa dhahabu, wakati uleule Mungu alipokuwa akimkabidhi Musa vibao viwili vya Amri Kumi. Mara tu Uadventista wa Laodikia ulipoanza kazi ya kuondoa kweli za msingi, kama zinavyowakilishwa katika ndoto ya William Miller, uongozi wa kizazi cha kwanza ukaanza kukataa mamlaka ya Biblia, kisha Roho ya Unabii. Uasi ulikuwa umekua hadi kufikia hatua ambayo Uspiritizimu wa Kellogg (upantheismu) uliingia katika historia yao muda mfupi kabla ya 1888.

Wakati wa uasi wa mwaka 1888, Uspiritizimu uliowakilishwa na vyumba vya taswira vya Ezekieli ulifikia hatua ambayo wajumbe wa Minneapolis, nabii wa kike, na hata Roho Mtakatifu walikataliwa.

Tumeona katika uzoefu wetu kwamba Bwana anapotuma miale ya nuru kutoka kwenye mlango ulio wazi wa patakatifu kwa watu wake, Shetani huchochea akili za wengi. Lakini mwisho bado haujafika. Kutakuwepo wale watakaopinga nuru na kuwazonga wale ambao Mungu amewafanya kuwa vyombo vyake vya kuwasilisha nuru. Mambo ya kiroho hayapambuliwi kiroho. Walinzi hawajaenda sambamba na maongozi ya Mungu yanayofunguka, na ujumbe wa kweli uliotumwa kutoka mbinguni pamoja na wajumbe wake hudharauliwa.

Kutoka mkutano huu wataondoka watu wanaodai kujua ukweli, wanaoyavalisha roho zao mavazi yasiyofumwa katika mfumio wa mbinguni. Roho ambayo wameipokea hapa itawafuatana nao. Natetemeka kwa ajili ya mustakabali wa sababu yetu. Wale ambao, mahali hapa, hawajisalimishi kwa ushahidi ambao Mungu ameutoa, watapiga vita dhidi ya ndugu zao anaowatumia Mungu. Watafanya mambo kuwa magumu sana, zitakapojitokeza nafasi za kuendeleza mbele ile ile aina ya vita ambayo hadi sasa wamekuwa wakijihusisha nayo. Watu hawa watapata nafasi za kushawishika kwamba wamekuwa wakipiga vita dhidi ya Roho Mtakatifu wa Mungu. Baadhi watashawishika; wengine watashikamana kwa nguvu na roho yao wenyewe. Hawatajikana nafsi, wala kumruhusu Bwana Yesu aingie mioyoni mwao. Watadanganywa zaidi na zaidi hata wasiweze kutambua ukweli na haki. Wakiwa chini ya roho nyingine, watatafuta kuiwekea kazi muundo ambao Mungu hataukubali; na watajitahidi kudhihirisha tabia za Shetani kwa kujichukulia udhibiti wa akili za wanadamu, na hivyo kuidhibiti kazi na sababu ya Mungu.

Kama ndugu zetu wangelifunga na kuomba na kunyenyekeza mioyo yao mbele za Mungu katika mkutano huu, na wangeliketi kwa utulivu kuchunguza Maandiko pamoja, basi Mungu

angelitukuzwa. Lakini roho ya upendeleo iliyoletwa kwenye mkutano huo ilifunga mlango wa baraka kuu kabisa za Mungu, na wale waliokuwa na roho hiyo hawatakuwa katika nafasi nzuri ya kuona nuru hadi watakapotubu mbele za Mungu na kupata ufahamu fulani wa jinsi walivyokaribia kumdharau Roho Mtakatifu na kuwa na roho nyingine. Nyaraka za 1888, 832.

Baada ya 1888, Dada White "alitetemeka kwa ajili ya mustakabali wa" kanisa na kazi ya Mungu. Aliona kwamba mkutano huo ungeleta vita vya kiroho vinavyoendelea miongoni mwa wanaume waliokuwa viongozi wa Waadventista wa Laodikia, na mzozo wa "the daily," ni ushahidi kwamba unabii wake ulitimizwa juu ya kizazi hicho chenyewe. Kisha vita vikaendeshwa na wanaume ambao hawakutaka "kusalimu amri kwa ushahidi ambao Mungu alikuwa ameutoa" ili kuthibitisha "ujumbe na wajumbe waliotumwa kutoka mbinguni," na wanaume hao wakapiga vita dhidi ya "Roho Mtakatifu wa Mungu." Kizazi cha pili kilishuhudia nyumba ya uchapishaji na sanitariamu zikiteketezwa kabisa kwa moto wa hukumu ya Mungu.

Leo nimepokea barua kutoka kwa Mzee Daniells kuhusu kuteketezwa kwa ofisi ya Review kwa moto. Ninahisi huzuni sana ninapofikiria hasara kubwa kwa kazi. Najua kwamba huu lazima ni wakati wa kujaribiwa sana kwa ndugu wanaosimamia kazi hiyo na kwa wafanyakazi wa ofisi hiyo. Ninaumia pamoja na wote wanaoumia. Lakini sikushangazwa na habari hizi za huzuni, kwa kuwa katika maono ya usiku nimeona malaika amesimama akiwa na upanga kama wa moto, uliotandazwa juu ya Battle Creek. Siku moja, mchana, wakati kalamu yangu ilikuwa mkononi mwangu, nilipoteza fahamu, na ikaonekana kana kwamba upanga huu wa mwali wa moto ulikuwa ukigeuka kwanza upande mmoja kisha upande mwingine. Janga lilionekana kufuata janga kwa sababu Mungu hakuheshimiwa na mipango ya wanadamu ya kujikuza na kujipatia utukufu.

Asubuhi ya leo nilisukumwa kuomba kwa dhati kwamba Bwana awaongoze wote wanaohusiana na ofisi ya Review and Herald kufanya uchunguzi wa makini, ili waone ni wapi wamepuza ujumbe mwingi ambao Mungu amewapa.

Wakati fulani uliopita ndugu walioko ofisi ya Review waliomba ushauri wangu kuhusu ujenzi wa jengo lingine. Kisha nikasema kwamba kama wale waliounga mkono kuongeza jengo lingine katika ofisi ya Review and Herald wangelikuwa na mustakabali umechorwa mbele yao, kama wangeweza kuona kile kitakachotokea huko Battle Creek, hawangekuwa na shaka yoyote kuhusu kujenga jengo lingine huko. Mungu alisema: 'Neno langu limedharauliwa; nami nitageza na kupindua.'

Katika Mkutano Mkuu uliufanyika mjini Battle Creek mwaka 1901, Bwana aliwapa watu Wake ushahidi kwamba alikuwa akitoa wito wa mageuzi. Walihukumiwa katika dhamiri zao, na mioyo iliguswa; lakini kazi ya kina haikufanywa. Kama mioyo migumu ingevunjika wakati huo kwa toba mbele za Mungu, kungeonekana mojawapo ya maonyesho makubwa kabisa ya nguvu za Mungu kuwahi kuonekana. Lakini Mungu hakuheshimiwa. Ushuhuda wa Roho Wake haukuzingatiwa. Watu hawakujitenga na matendo yaliyokuwa katika upinzani ulio dhahiri dhidi ya kanuni za kweli na haki, ambazo zinapaswa kudumishwa daima katika kazi ya Bwana.

"Ujumbe kwa kanisa la Efeso na kwa kanisa lililoko Sardi umeelezwa kwangu mara nyingi na Yeye anayenipa maelekezo kwa ajili ya watu Wake. 'Kwa malaika wa kanisa la Efeso andika; Haya asema Yeye ashikaye nyota saba katika mkono Wake wa kuume, Yeye atembeaye katikati ya vinara saba vya taa vya dhahabu; Nayajua matendo yako, na taabu yako, na subira yako, na jinsi usivyoweza kuwavumilia waovu; tena umejaribu wale wasemao kuwa ni mitume, wala siyo, ukawapata kuwa waongo; nawe umestahimili, na una subira, na kwa ajili ya Jina Langu umefanya kazi, wala hukuchoka. Hata hivyo nina neno juu yako, kwa sababu umeuacha upendo wako wa kwanza. Basi kumbuka ulikoanguka, ukatubu, ukatende matendo ya kwanza; la sivyo nitakuja kwako upesi, nami nitauondoa kinara chako cha taa kutoka mahali pake, usipotubu.' Ufunuo 2:1-5."

'Na kwa malaika wa kanisa lililoko Sardi andika; Haya asemavyo yeye aliye na Roho saba za Mungu, na nyota saba; Najua matendo yako, ya kuwa una jina la kuwa hai, na umekufa. Uwe macho, ukayatie nguvu yaliyosalia, yaliyokaribia kufa; kwa kuwa sijaona matendo yako yakiwa kamili mbele za Mungu. Basi, yakumbuke jinsi ulivyopokea na kusikia, uyashike, na utubu. Basi, usipokuwa macho, nitakuja kwako kama mwizi, wala hutajua saa nitakayokuja juu yako.' Ufunuo 3:1-3.

Tunaona kutimia kwa maonyo haya. Kamwe maandiko hayajawahi kutimia kwa usahihi mkubwa kuliko haya yalivyotimia.

Watu wanaweza kusimamisha majengo yaliyojengwa kwa umakini wa hali ya juu kabisa, yasiyoshika moto, lakini mguso mmoja wa mkono wa Mungu, cheche moja kutoka mbinguni, utafagilia mbali kila kimbilio.

"Nimeulizwa kama nina ushauri wowote wa kutoa. Tayari nimeutoa ushauri ambao Mungu amenipa, nikitumaini kuzuia kuanguka kwa upanga wa moto uliokuwa ukining'inia juu ya Battle Creek. Sasa kile nilichokiogopa kimetokea—habari za kuungua kwa jengo la Review and Herald. Habari hizi zilipofika, sikustajabu hata kidogo, wala sikuwa na la kusema. Niliyoyasema mara kwa mara katika maonyo hayakuwa na athari yoyote ila kuwatia ugumu mioyoni wale walioyasikia, na sasa naweza tu kusema: Ninasikitika sana, sana, kwamba ilibidi pigo hili lije. Nuru ya kutosha imetolewa. Kama ingefanyiwa kazi, nuru zaidi isingehitajika." Testimonies, juzuu ya 8, 97-99.

Kizazi cha pili cha Uadventista hakikuwa ushindi, na kwa kutimia kwa Ezekieli sura ya nane, uasi uliendelea tu kuongezeka.

Kwa ujumbe ulioandikwa na kwa moto, Bwana ametangaza kwamba anataka watu wake wahame kutoka Battle Creek. Mungu atusaidie kuisikia sauti yake. Je, haina maana yoyote kwetu kwamba taasisi zetu mbili kuu huko Battle Creek ziliteketezwa kwa moto? Unaweza kusema, 'Lakini katika Sanitarium jipya kuna wagonjwa wengi.' Naam; lakini hata kama kungekuwa na maelfu mengi ya wagonjwa pale, hili lisingekuwa hoja ya kuunga mkono watu wetu kujenga nyumba huko Battle Creek na kukaa huko.

"Majaribu yanaongezeka. Watu wanakataa nuru ambayo Mungu ametuma kupitia ushuhuda wa Roho wake, nao wanachagua mawazo yao wenyewe na mipango yao wenyewe. Je, watu wataendelea kujitenga na Mungu? Je, lazima aonyeshe kutopendezwa kwake kwa njia iliyo

dhahiri zaidi kuliko alivyokwisha kufanya?" Vijitabu, SpTB06, 45.

Watu walikuwa wakichagua mashauri yao wenyewe na mipango yao wenyewe, kama ilivyowakilishwa na wazee sabini katika vyumba vya taswira vya Ezekieli sura ya nane, waliotangaza, "Bwana hutuoni." Bwana alisimamisha nabii mwanamke na kumpa "maono ya wazi" kwa miaka arobaini kamili, hadi 1884. Aliweka sahihi yake juu ya kipawa hiki, kwa maana alikitoa na kukimaliza katika mji uitwao Portland, na alikitoa kwa miaka arobaini. Muda mfupi kabla ya kukoma kwa "maono ya wazi" wazee wa kale walianza kudhoofisha mamlaka ya Biblia na Roho ya Unabii mnamo 1881 na 1882. Hayo "maono ya wazi" yakakoma mwaka 1884, na baada ya miaka minne uasi wa Kora, Dathani na Abiramu ukarudiwa katika Mkutano Mkuu wa 1888.

Uasi wa mwaka 1888 ulizaa ongezeko la uasi ambalo lilishuhudia uingiliaji wa moja kwa moja wa Mungu katika historia ya Uadventista wa Laodikia, alipoteketeza huduma ya uchapishaji na huduma ya afya. Hata hivyo, hukumu hizo za moja kwa moja hazikuuzuia uasi uliokuwa ukiendelea. Mnamo 1919, kulifanyika Mkutano wa Biblia, ambapo mmoja wa waasi wakuu wa kizazi cha pili, William Warren Prescott, mwanateolojia aliyefundishwa katika vyuo vikuu vya Uprotestanti murtadi, alikuwa kiongozi mkuu wa kusukuma mtazamo wa kishetani uliodai kwamba "the daily" uliwakilisha huduma ya Kristo katika patakatifu, akitoa mfululizo wa mihadhara.

Historia ilibainisha kwamba katika lile kongamano la Biblia la mwaka 1919, Prescott aliwasilisha injili iliyolenga kuondoa kila fundisho la ujumbe wa kinabii wa Wamilleraiti. Hata alijaribu kuondoa zile siku elfu mbili mia tatu, lakini hakufanikiwa. Hata hivyo aliwasilisha injili iliyokosa kabisa uelewa wa kinabii wa Wamilleraiti. Injili yake ilikataliwa katika mkutano huo, lakini bado wale viongozi vipofu waliamua kuchukua mfululizo wa mawasilisho yake na kuyakusanya na kuyafanya kuwa kitabu kilichoitwa The Doctrine of Christ. Kitabu hicho kikawa ishara ya kuwasili kwa kizazi cha tatu cha Uadventista wa Laodikia.

Kitabu hicho kinawakilisha injili nyingine tofauti na injili ya Wamillerite ya Habakuki sura ya pili, na Paulo anatuambia kuwa injili nyingine si injili kabisa.

Nashangaa kwamba mmeondoka upesi sana kutoka kwake, yeye aliyewaita katika neema ya Kristo, mkageukia injili nyingine; ambayo si nyingine; bali wapo baadhi ya watu wanaowasumbua na kutaka kuipotosha injili ya Kristo. Lakini ijapokuwa sisi, au malaika atokaye mbinguni, akiwahubiria ninyi injili nyingine kinyume na ile tuliyowahubiria, na alaaniwe. Kama tulivyosema hapo awali, nasema tena sasa, mtu awaye yote akiwahubiria ninyi injili nyingine kinyume na ile mliyopokea, na alaaniwe. Wagalatia 1:6-9.

Kizazi cha tatu cha Uadventista kinawakilishwa na chukizo la tatu la Ezekieli, ambako wanawake wanaomboleza kwa ajili ya Tamuzi. Tamuzi alikuwa mungu wa Mesopotamia aliyehusishwa na uzazi na mizunguko ya uoto wa mimea. Wakati mwingine Tamuzi alionyeshwa kama mchungaji au kijana, akihusishwa na mabadiliko ya majira na ukuaji wa mazao. Kifo cha Tamuzi na ufufuo wake uliofuata vilihusishwa na kalenda ya kilimo. Kulingana na mitholojia, Tamuzi angekufa au kutoweka katika miezi ya kiangazi, jambo lililoonekana kama uwakilishi wa kunyauka kwa uoto

wa mimea katika msimu wa joto na ukame. Kuomboleza kwa ajili ya Tamuzi kulikuwa ibada ya maombolezo iliyohusisha kulilia kifo cha Tamuzi au kutoweka kwake katika miezi ya kiangazi, kisha kufuatiwa na kushangilia ufufuo wake, ambao uliashiria upya wa uoto wa mimea na maisha ya kilimo.

Kulilia Tamuzi kunawakilisha ujumbe bandia wa mvua za mwisho, ambao ndio uliowakilishwa na injili ya W. W. Prescott. Kuondolewa kwa msingi wa kinabii, uliokuwa umeanza katika uasi wa mwaka 1863, ulifikia kiwango mnamo 1919 ambapo Uadventista wa Laodikia uliruhusu injili ya uongo kuanzishwa. Injili hiyo ya uongo ilitegemea kikamilifu mbinu za Uprotestanti uliopotoka. Mbunifu wake wa awali alikuwa W. W. Prescott, na kama ilivyokuwa kwa William Miller, injili ya watu hao wawili ilitegemea uelewa wao wa msingi kuhusu “ya kila siku” katika kitabu cha Danieli. Injili zote mbili zinawakilishwa katika kifungu cha 2 Wathesalonike ambako Miller aligundua kwa mara ya kwanza kwamba “ya kila siku” iliwakilisha upagani. Katika kifungu hicho kuna kundi linalowakilishwa na Miller, linaloukubali ukweli uliowasilishwa na Paulo, na kundi jingine ambalo halina upendo wa kweli.

Kundi moja katika siku za mwisho, linalowakilishwa na Miller, “hutambua” na kupokea mvua ya mwisho, na kundi jingine, linalowakilishwa na Prescott, hupokea udanganyifu wenye nguvu. Udanganyifu wenye nguvu wanaupokea umetegemea injili ya uongo, ambayo si injili kabisa, na unabainisha ujumbe wa uongo wa mvua ya mwisho. Hivyo, chukizo la tatu la Ezekieli ni wanawake (makanisa ya Uadventista wa Laodikia), wakimlilia Tamuzi. Machozi yao ya majira ya kiangazi (mvua) yanakusudiwa kuzaa matunda ya mavuno.

Tofauti kati ya aina mbili za ujumbe wa mvua ya mwisho imetanda kote katika Biblia na Roho ya Unabii. Biblia mara kwa mara inaonyesha kwamba mvua huzuiliwa isiwanyeshee watu wasiotii.

Wanasema, Ikiwa mtu akimpa talaka mke wake, naye akaondoka kwake, akawa wa mtu mwingine, je, atamrudia tena? Je, nchi hiyo haitatiwa unajisi sana? Lakini wewe umefanya ukahaba pamoja na wapenzi wengi; ilhali urudi tena kwangu, asema Bwana. Inua macho yako kuelekea mahali pa juu, uone ni wapi ambako hukuwahi kulaliwa. Kwenye njia umeketi ukiwasubiri, kama Mwarabu jangwani; nawe umeitia nchi unajisi kwa ukahaba wako na uovu wako. Kwa sababu hiyo manyunyu yamezuiliwa, wala hakukuwa na mvua ya mwisho; nawe ulikuwa na kipaji cha uso cha kahaba, ukakataa kuona aibu. Yereimia 3:1-3.

Uadventista wa Laodikia ulianza kufanya ukahaba mwaka 1863, na tangu wakati huo manyunyu yamezuiliwa. Wanakataa kuaibika kwa uasi wao, na ukosefu huo wa unyenyekevu huleta kipaji cha kahaba, na kahaba wa unabii wa Biblia ni Upapa. Kizazi cha tatu ndiko kunakokamilishwa kazi ya mwisho ya maandalizi ya kuinamia alama ya kahaba wa Rumi. Maandalizi ya kizazi cha nne hukamilishwa katika kizazi cha tatu, kwa ujumbe bandia wa mvua ya masika. Kama ilivyokuwa kwa uasi wa 1863 na uasi wa 1888, uasi wa 1919 unaambatana na tarehe 11 Septemba 2001; maana wakati majengo ya Jiji la New York yalipoanguka, malaika mwenye nguvu wa Ufunuo kumi na nane alishuka, na mvua ya kweli ya masika ikaanza.

Mvua ya mwisho itanyesha juu ya watu wa Mungu. Malaika mwenye uwezo mkuu atashuka kutoka mbinguni, na dunia yote itaangaziwa kwa utukufu wake. Review and Herald, Aprili 21,

1891.

Ilipoanza mvua ya mwisho, wazee miongoni mwa Waadventista wa Laodikia hawakuitambua kuwa ni mvua ya mwisho, kwa kuwa walikuwa wamepandikizwa fikra za ujumbe wa uongo wa mvua ya mwisho, ulivyowakilishwa na Ezekieli kama wanawake wanaolia kwa ajili ya Tamusi, na katika utekelezaji wake kama ujumbe wa amani na salama.

“Ni wale tu wanaotembea katika nuru waliyo nayo ndiyo watakaopokea nuru kubwa zaidi. Isipokuwa tu tuwe kila siku tukisonga mbele katika kudhihirisha kwa vitendo maadili ya Kikristo yenye uhai, hatutatambua madhihirisho ya Roho Mtakatifu katika ile mvua ya mwisho. Huenda ile mvua ya mwisho inanyeshea mioyo ya watu kote kutuzunguka, lakini hatutaitambua wala kuipokea.” Ushuhuda kwa Wahudumu, 507.

Haikuwezekana kwa walenzi wa watu kutambua ujio wa mvua ya mwisho, kwa sababu injili yao ya uongo ya mvua ya mwisho bandia ilikanusha uwezekano wa udhihirisho wowote wa nguvu za Mungu kama ilivyokuwa katika enzi za zamani.

Kutakuwa na udhihirisho wa ajabu wa nguvu za Mungu katika makanisa, lakini hautaathiri wale ambao hawajajinyenyekeza mbele za Bwana, wala kufungua mlango wa moyo kwa kuungama na kutubu. Katika udhihirisho wa ile nguvu inayotia nuru dunia kwa utukufu wa Mungu, wao wataona tu kitu ambacho kwa upofu wao wanakidhani kuwa cha hatari, kitu kitakachoamsha hofu zao, nao watajitia nguvu kukipinga. Kwa sababu Bwana hafanyi kazi kulingana na mawazo na matarajio yao, watapinga kazi hiyo. "Kwa nini," wanasema, "tusijue Roho ya Mungu, ilhali tumekuwa katika kazi hii kwa miaka mingi?" - Kwa sababu hawakuitikia maonyo na usihi wa ujumbe wa Mungu, bali kwa ukaidi waliendelea kusema, "Mimi ni tajiri, nimeongezewa mali, wala sina haja ya chochote." Vipaji na uzoefu wa muda mrefu havitawafanya watu kuwa vyombo vya nuru, isipokuwa wajitie chini ya miele angavu ya Jua la Haki, na waitwe, na wateuliwe, na waandaliwe kwa kutiwa uwezo na Roho Mtakatifu. Watu wanaoshughulika na mambo matakatifu watakapojinyenyekeza chini ya mkono wenye nguvu wa Mungu, Bwana atawainua. Atawafanya kuwa watu wa utambuzi - watu waliotajirika kwa neema ya Roho wake. Vipengele vya tabia yao vilivyo vikali na vya ubinafsi, ukaidi wao, vitaonekana katika nuru inayong'aa kutoka kwa Nuru ya ulimwengu. "Nitakuja kwako upesi, nami nitaondoa kinara chako kutoka mahali pake, usipotubu." Ukimtafuta Bwana kwa moyo wako wote, utampata. Review and Herald, Desemba 23, 1890.

Wazee wa Ezekieli sura ya nane walikubali injili ya amani na usalama mwaka 1919, na ilipofika tarehe 11 Septemba 2001 tunda la uasi huo uliokuwa ukizidi kuongezeka lilidhihirika katika kutoweza kwao kutambua ujio wa mvua ya mwisho. Katika historia iliyoanza wakati wa mwisho mwaka 1989, Mungu alirudia harakati za Wamilleraiti kwa kila kipengele. Miller alikuwa mfano wa Eliya, na Eliya alikuwa amemwambia Ahabu kwa ukali kwamba hakutakuwa na mvua, isipokuwa kwa neno la Eliya.

Tutaendelea kuzingatia kizazi cha tatu cha Uadventista katika makala ijayo.

"Wale ambao hawahuzuniki kwa sababu ya kushuka kwao kiroho, wala hawaombolezi kwa ajili ya dhambi za wengine, wataachwa bila muhuri wa Mungu. Bwana anawapa amri wajumbe

wake, wale watu wenye silaha za kuua mikononi mwao: 'Piteni mjini nyuma yake, mkaipige; jicho lenu lisione huruma, wala msisikitike; mkatue kabisa mzee, na kijana, na mwanamwali, na watoto wachanga, na wanawake; ila msimkaribie mtu yeyote mwenye alama; na muanzie hapa patakatifu pangu. Basi wakaanza na wazee waliokuwa mbele ya nyumba.'"

Hapa tunaona kwamba kanisa—patakatifu pa Bwana—ndilo la kwanza kuhisi pigo la ghadhabu ya Mungu. Wale wazee, ambao Mungu aliwapa nuru kuu na ambao walikuwa wamesimama kama walinzi wa maslahi ya kiroho ya watu, waliisaliti amana yao. Walikuwa wamechukua msimamo kwamba hatupaswi kutazamia miujiza na udhihirisho ulio dhahiri wa nguvu za Mungu kama siku za kale. Nyakati zimebadilika. Maneno haya yanaimarisha kutokuamini kwao, nao husema: Bwana hatatenda mema, wala hatatenda mabaya. Yeye ni mwenye rehema mno kiasi kwamba hawezi kuwatembelea watu wake kwa hukumu. Hivyo 'Amani na salama' ni kilio cha watu ambao hawatapaza tena sauti yao kama tarumbeta kuwaonyesha watu wa Mungu maasi yao, na nyumba ya Yakobo dhambi zao. Hawa mbwa bubu waliokataa kubweka ndio wanaopokea kisasi cha haki cha Mungu aliyechukizwa. Wanaume, wanawali, na watoto wadogo wote wanaangamia pamoja.

Machukizo yaliyowafanya waaminifu kuugua na kulia yalikuwa yale tu yaliyoweza kutambuliwa na macho yenye mipaka ya kibinadamu; lakini dhambi mbaya zaidi, zile zilizochochea wivu wa Mungu aliye safi na mtakatifu, hazikufunuliwa. Mchunguzi mkuu wa mioyo anajua kila dhambi ifanywayo kwa siri na watenda maovu. Watu hawa hujiona wako salama katika udanganyifu wao, na kwa sababu ya Uvumilivu Wake husema kwamba Bwana haoni, kisha hutenda kana kwamba ameitelekeza dunia. Lakini Yeye atagundua unafiki wao na atazifichua mbele ya wengine zile dhambi walizokuwa waangalifu sana kuzificha.

Hakuna lolote kati ya ubora wa cheo, hadhi, au hekima ya kidunia, wala nafasi katika utumishi mtakatifu, linaloweza kuwalinda watu wasisaliti kanuni wanapoachwa kufuata mioyo yao ya udanganyifu. Wale waliodhaniwa kuwa wenye stahili na wenye haki huonekana kuwa vinara wa uasi wa imani, na kuwa mifano ya kutojali na ya kutumia vibaya rehema za Mungu. Mkondo wao mwovu Yeye hatouvumilia tena, na katika hasira Yake anawatendea bila huruma.

Ni kwa kusita kwamba Bwana huondoa uwepo wake kwa wale ambao wamebarikiwa kwa nuru kuu na ambao wamehisi nguvu ya neno katika kuwahudumia wengine. Waliwahi kuwa watumishi wake waaminifu, waliojaliwa uwepo wake na uongozi wake; lakini walimwacha Yeye, wakawapotosha wengine, na hivyo wakawekwa chini ya ghadhabu ya Mungu. Shuhuda, juzuu ya 5, uk. 211, 212.